

MUNKENS MARK

Jammerbugt kommune
Landskabsanalyse

28. Februar 2026 | Rev. 11. Juni 2026

Formålet

Formålet med denne rapport er at gennemføre en landskabsanalyse af projektområdet; (*Matr. nr. 2ao, Ejerlavsnavn: Klitterne, Ingstrup*) og det nærliggende landskabe, omkring Munkensvej til fremtidig sommerhusområde. Rapporten er udarbejdet på foranledning af Jammerbugt Kommune.

Analysen er udarbejdet med udgangspunkt i den såkaldte Landskabskarakter metode, som er en analysemetode udviklet af Miljøministeriet. Landskabsanalysen indeholder registrering
og vurdering (fase 1 og fase 2).

Landskabskarakter metoden er beskrevet i Miljøministeriets publikation "Vejledning om landskabet i kommuneplanlægningen"
fra 2007. Udarbejdet 28. februar 2026 af Krogh Arkitektur

Indhold

Denne rapport udgør en landskabsanalyse for det planlagte sommerhusområde *Munkens Mark* syd for Løkken by, som området vil blive nævnt som igennem rapporten. Analysen skal fungere som et fagligt grundlag i forbindelse med lokalplanproces planlægning. Fremstillingen er objektiv i sin vurdering af landskabet, men formuleret således, at den understøtter en skånsom realisering af projektet.
Alle relevante landskabsforhold belyses fra områdets placering og naturgrundlag til visuelle og kulturelle forhold med henvisning til gældende analyser, kortmateriale og anbefalinger.

Resultatet er en helhedsorienteret vurdering af landskabets karakter, sårbarhed og kapacitet ift. ny bebyggelse, samt forslag til hvordan sommerhusområdet kan indpasses harmonisk i det omkringliggende kystlandskab.

JAMMERBUGT KOMMUNE

KROGH ARKITEKTUR

LANDSKABS UNDERSØGELSE 4
Områdets afgrænsning, placering og registrering

NATURGEOGRAFISKE ANALYSE 8
Naturgrundlag og terræn
Landskabstype

KULTURGEOGRAFISK ANALYSE 18
Kulturspor og bebyggelse

RUMLIGE ANALYSE 22
Visuelle forhold og udsigter

LANDSKABSKARAKTER 29
Sårbarhed og landskabelig kapacitet
Sammenhæng og forbindelser

KONKLUSION 36
Nyt sommerhusområde

TILLÆG TIL LANDSKABSANALYSE 38

Formål, projektområde 40

Naturgeografiske analyse 42

Kulturgeografisk analyse 44

Konklusion 46

LANDSKABETS UNDERSØGELSE

Områdets afgrænsning, registering og placering

Placering og størrelse:

Det planlagte sommerhusområde omfatter ca. 33 hektar åbent landbrugsareal beliggende syd for Løkken by, vest for hovedvejen Trudslevvej (rute 55) ved Munkensvej. Området grænser direkte op til kysten, hvor der blot er et par hundrede meter til den brede sandstrand ved Hvorup Klit mod vest. Lige vest for Munkens Mark ligger første klitrække med tilhørende forland (klithede/strandeng) langs Vesterhavet. Mod syd fortsætter kystlandskabet med Grønhøj Strand og Kettrup Bjerge klitområder (Jammerbugt Kommune), hvor der allerede findes udbyggede sommerhusområder. Munkens Mark udgør således et mellemområde i kystzonen, som i dag er dyrket agermark, omgivet af eksisterende feriehusbebyggelser mod vest, og længere mod nord og syd, samt campingplads længere mod nord, og beplantning og fredsskov mod øst.

Landskabskarakterområde:

Området ligger inden for den overordnede landskabstype kystlandskabet, der udgør et karakteristisk bælte af natur langs vestkysten. Landskabet er præget af klitter, hav og flade strandvoldsområder formet efter istiden. Lige bag klitrækken overgår terrænet til det marine forland, et fladt slettelandskab som tidligere var havbund (Littorinahavet) der siden hævede sig og blev tørt land. Dette postglaciale forland udgør i dag dyrkede marker og strandenge bag klitterne. Overgangen mellem de flade strandvoldssletter og de lidt højere morænebakker længere inde er et karakteristisk træk ved egnen.

Munkens Mark befinder sig netop i denne overgangszone mellem det aktive kystlandskab (klitterne) og det kultiverede bagland (landbrugsjorden). Trods områdets placering tæt ved havet indebærer det, at området netop ligger udenfor kystnærhedszonen. Kystnærhedszonen har til formål at bevare kystlandskabets åbne karakter og offentlige adgang, bl.a. ved at sommerhusbebyggelse trækkes væk fra stranden. Projektområdet forventes at overholde disse afstandskrav, idet bebyggelse placeres bag den yderste klitrække.

Luftfoto med omtrentlig afgrænsning af Munkens Mark (grøn markering) syd for Løkken by. Området ligger umiddelbart øst for kystens første klitrække ved Vesterhavet. Mod vest ses de hvide sandstrande og klitarealer; mod vest og mod sydvest anes eksisterende sommerhusområder ved hhv. Løkken (øverst) og Grønhøj (nederst). Syd og øst for området strækker landbrugsland og plantageskov sig mod indlandet.

LANDSKABETS UNDERSØGELSE

Områdets afgrænsning, registering og placering

Afgrænsning og naboarealer:

Mod vest afgrænses området naturligt af klitforlandet (Munkens Klit), som udgør en værdifuld kystlandskabszone. Mod nordvest støder Munkens Mark op til en flad eng/brakmark, mens der mod nord ligger et feriecenter og campingplads *(Løkken Klit Camping og Hytteby, tæt på grænsen til Hjørring Kommune)*. Syd og vest for området ligger eksisterende sommerhusparceller ved Grønhøj Strand. På østsiden afgrænses Munkens Mark af skov og landbrugsarealer; her rejser Løkken Klitplantage (fredskov) sig med tætte nåletræer mod himlen, og længere mod øst findes spredt bebyggelse og landbrugsjord hen imod Ingstrup. Overordnet er Munkens Mark altså omgivet af mangfoldig og relativt uspoleret natur – på den ene side klitter og kyst, på den anden side skovbryn og åbent land. Løkken bymidte ligger ca. 2 km mod nord, hvilket gør byen til et nærområde ift. service og byliv, uden at området dog grænser direkte op til byzone.

Fredninger og naturbeskyttelse:

Området berører ingen formelle bygnings- eller kulturfredninger i selve projektarealet, da dette i dag er en åben mark. Til gengæld er flere af de omkringliggende arealer beskyttede landskaber og naturområder. Klit- og engarealerne mod vest og nord er omfattet af en landskabsfredning (Munkens Klit fredningen) samt af generel naturbeskyttelse – de fremstår som fredede enge og klitlandskaber med høj naturværdi. Stort set hele klitområdet består af beskyttede naturtyper, omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 (f.eks. klithede, strandeng og mose). Disse typer naturområder er sikret mod ændringer, der kan forringe deres tilstand, og indgår desuden i udpegede værdifulde kystlandskaber i kommuneplanen.

Området berører ikke direkte et Natura 2000-habitat, men nærmeste EU-beskyttede natur findes ved Rubjerg Knude klit (ca. 8 km nord) og ved Lille Norge/Saltum sydpå. Selve projektarealet er derimod udyrket landbrugsjord og falder uden for §3-beskyttelse, men undtagelse af 2 vandhuller. Den øst for liggende klitplantage er udlagt som fredskov, hvilket betyder at skoven er underlagt særlig beskyttelse og ikke må ryddes, denne status skal respekteres i planlægningen, samt en skovbyggelinje der skal tages stilling til i lokalplanprocessen. Samlet set ligger Munkens Mark i et område med betydelige natur- og landskabsinteresser, men selve marken repræsenterer et hul i naturudpegningerne, hvor ny bebyggelse potentielt kan indpasses uden at krænke de fredede klitter og enge omkring.

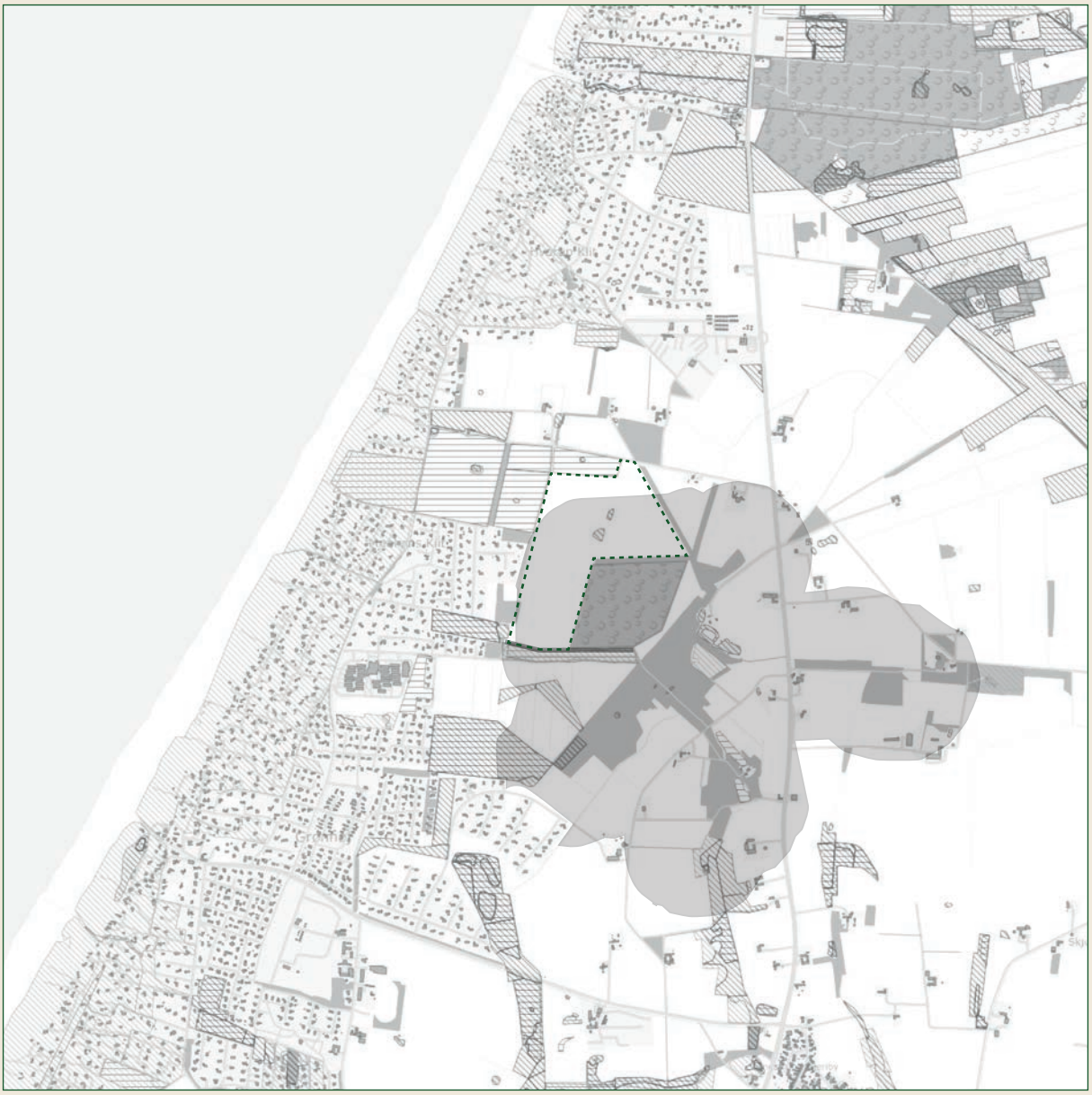

Fredsskov

Fredet areal

Beskyttetnatur

Skovbyggelinje

Beskyttede sten- og jorddiger

NATURGEOGRAFISK ANALYSE
Naturgrundlag og terræn

Geologi og jordbund:
Landskabet ved Munkens Mark er geologisk opstået ved samspillet mellem istidens aflejringer og havets senere virkninger. Undergrunden i området består af moræneler fra sidste istid længere inde i landet, mens overfladen nær kysten udgøres af marine sand- og siltlag afsat af stenalderhavet. Efter istiden stod havet ind over området; siden hævede landet sig gradvist, og forlandet omkring Løkken blev tørt land formet af strandvolde og flyvesand. Dette har givet en næringsfattig, sandet jordbund i kystnære områder, særligt i klitterne og de tidligere klitnære enge. Jordbunden på selve Munkens Mark er præget af sandblandet muldjord egnet til agerbrug, men med høj sandspct. jo nærmere man kommer klitrækken. Der er tendens til tør og veldrænet jord på de højere dele af marken, mens lavninger mod nordvest kan være fugtige med organisk rig jord (tidligere eng-/mosepræg). Det sandede præg fremgår tydeligt i den omkringliggende vegetation af marehalm, revling, lyng m.m. trives i klitsandet, mens markens opdyrkede jord har været anvendt til fx korn eller græs, som kræver dræning og gødning.

Terræn og højdeforhold:
Terrænet i projektområdet er overvejende fladt til svagt bølget, idet Munkens Mark ligger på den kystslette, der strækker sig bag klitterne. Områdets kotehøjder varierer kun få meter – anslået mellem ca. kt. 8,5 til 11 m over havet. Den højeste del af marken findes mod øst op mod plantagen, hvor jorden muligvis ligger lidt hævet, mens den nordvestlige del (tættest på engarealet) er lavest og jævn. Selve klitrækken vest for området rejser sig dog yderligere over terrænet; yderste klitbølge når typisk ca. 11-12 meter over havet i denne egn, hvilket skaber en vis visuel barriere mod havet. Overgangen fra mark til klit er ikke brat men består af et lavt forland med let stigende sandjord. I landskabsatlas for nabokysten beskrives det, hvordan klitlandskabet fortsætter et stykke ind i landet mod øst med blødere former, afbrudt af enkelte lavninger. Tilsvarende kan man på Munkens Mark opleve en meget svag terrænprofil, hvor man næsten ikke bemærker stigningen fra engområdet op mod markens midte, før terrænet igen falder mod klitterne. Set i det store perspektiv er området en del af det flade Littorinahav-forland, der kontrasterer skarpt til de højere morænebakker inde i Vendsyssel (f.eks. Børglum Kloster-bakken mod øst). Denne kontrast mellem flad kystslette og kuperet højland er et væsentligt landskabstræk i regionen.

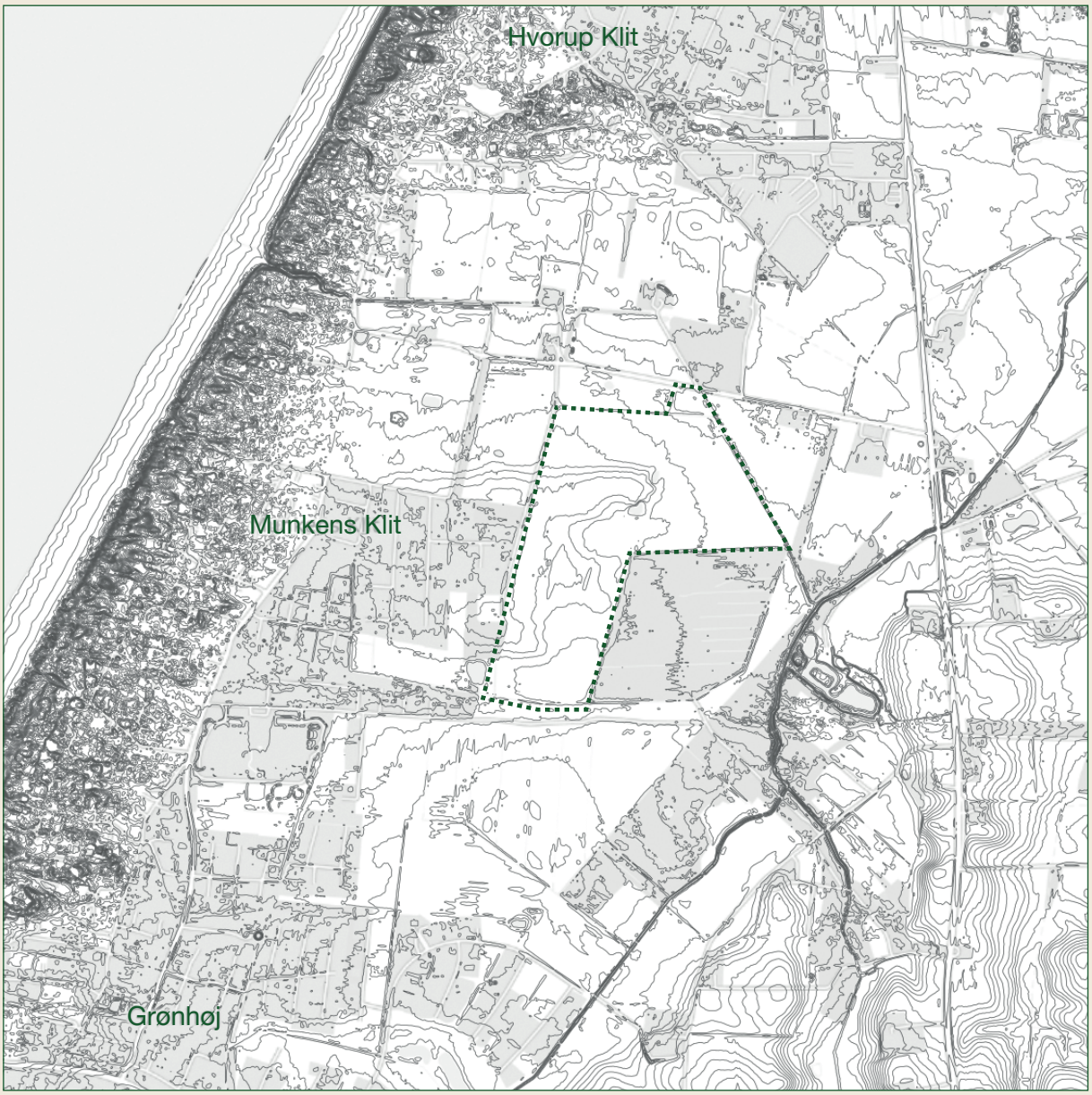

Hældningerne på Munkens Mark er generelt under 2-3%, hvilket betyder meget svag hældning. Højdekurver ligger spredt med stor afstand, da kun få terrænvariationer findes internt på marken. Der ses dog en svag lavning orienteret nordvest gennem området, som indikerer drænstrømmens løb mod engene. Overordnet er terrænet nemt at bygge på, da det ikke kræver større terrænregulering; til gengæld betyder det flade landskab, at selv mindre bygningsvolumener kan blive synlige over lange afstande, hvis de ikke skjules af beplantning eller den omgivende klit.

NATURGEOGRAFISK ANALYSE
Naturgrundlag og terræn

Kystnærhed og klima:
Munkens Mark ligger yderst kystnært faktisk inden for ~300 m fra strandkanten. Den nære afstand til havet præger flere naturforhold: Saltpåvirkning fra havgus og blæst gør, at kun salttolerante arter trives i åbne områder (f.eks. marehalm, marehalmsgræs og hedelyng på klitterne). Vindforholdene er generelt hårde fra vest, hvilket igennem tiden har formet kysten og krævet etablering af læbeplantninger. Temperaturen påvirkes også af havet, der giver milde vintre og kølige somre. Området er ikke lavtliggende nok til egentlig oversvømmelsesfare fra havet, idet klitterne yder en naturlig kystbeskyttelse. Højtstående grundvand kan forekomme i lavningerne bag klitten, især i vinterhalvåret. Der er registreret tidligere eng områder nordvest for marken, hvilket antyder, at grundvandet dér står nær terræn (muligvis 0,5-1 m under terræn i våde perioder). Hydrologisk set dræner området mod vest ud mod havet, hovedsageligt som nedsivning gennem sandjorden og via små vandløb i klitlavningerne.

Hydrologi og vandforhold:
Der løber ingen større å eller sø gennem selve Munkens Mark, kun to mindre beskyttede vandhuller. Nordvest for projektområdet findes et engdrag, hvor regnvand naturligt samler sig. Herfra ledes vandet formentlig via et mindre bæk- eller grøftesystem gennem klitterne til havet. I kystlandskabet omkring Løkken er det kendt, at flere vandløb skærer sig mod havet – bl.a. Klingerbæk, Kettrup Bæk/Kanal og Kringelbæk lidt syd for Munkens Klit. Disse afvandingskanaler er anlagt/diget til at dræne de flade strandenge og bagvedliggende marker. Munkens Mark har åbne grøfter langs skel, som sikrer afvanding af markfladen mod netop sådanne kanaler. En felt-inspektion bør kortlægge de eksisterende dræn, så man i planlægningen kan genanvende dem eller etablere nye grøfter hvor nødvendigt. Fremtidig håndtering af regnvand i sommerhusområdet vil skulle ske skånsomt og lokalt, da området ikke er tilsluttet kloak. Permeable overflader (grus, græsarmering osv.) og åbne grøfter kan med fordel anvendes for at lede regnvand naturligt til nedsivning og undgå afstrømning til de sårbare enge. Terrænet egner sig generelt til LAR-løsninger (Lokal Afledning af Regnvand), og der kan eventuelt etableres små regnvandsbassiner i de eksisterende lavninger som rekreative vandmiljøer. Det er vigtigt at sikre, at ingen tilledning af forurenende stoffer sker til de beskyttede naturområder f.eks. må spildevand og overfladevand renses/nedsives på egen grund, så de nærliggende vandløb og vådområder beskyttes. Samlet set vurderes hydrologien at kunne håndteres gennem naturlig dræning og nedsivning, hvilket harmonerer med projektets vision om bæredygtighed. En endelige vurdering børe foretages af ingeniør.

Hydrologiske forbindelse

NATURGEOGRAFISK ANALYSE
Landskabstype

Overordnet landskabstype:
Eksisterende landskabskarakter for Munkens Mark og omegn kan beskrives som et kystnært mosaiklandskab, hvor flere landskabstyper mødes. Selve projektområdet er i dag en åben landbrugsmark en del af kulturlandskabet med dyrkede arealer. Umiddelbart vest og nord herfor ligger et klitlandskab (kystlandskab) med naturlige klitter, klithede og strandeng, mens der mod øst og sydøst findes plantageskov samt mere intensivt opdyrket land. Landskabskarakteren er dermed sammensat: På få hundrede meter går man fra havets sandstrande over hvide klitter og vilde enge til nåleskov og markjord. Denne mangfoldighed er netop karakteristisk for vestkystens landskaber, hvor overgangene mellem forskellige landskabstyper er tydelige. Munkens Mark opleves således som et overgangslandskab mellem kystnatur og kultiveret bagland med elementer af begge.

Rumlige forhold:
Rummeligheden veksler fra meget åbne vidder til lukkede rum. Selve marken fremstår flad og vidt åben, kun afgrænset i horisonten af skov og klit. Der er få hegn eller træer inde på marken, hvilket giver et stort himmelrum og udsyn over landskabet. Mod vest danner klitrækken en visuel barriere, der lukker af mod havet man kan ikke se havet direkte fra markens niveau pga. klitterne, men himlen over havet og klittoppe udgør en markant horisontlinje. Mod øst danner plantageskoven en høj, mørk væg af beplantning, som rumligt indrammer området og adskiller det fra det bagvedliggende land. Skovbrynet føles som en grøn mur og giver læ, men reducerer også udsynet mod øst. Nordpå er der mere flydende overgang til eng og sommerhus-campingområde; her er rummeligheden semi-åben med lave bevoksninger. Det betyder, at man fra Munkens Mark har en relativt enkel rumlig struktur: åbent mod nord-syd (langs kysten) og delvis lukket mod vest, og lukket mod øst. I dag opleves landskabet på Munkens Mark som ét stort åbent rum (markfladen), men planen lægger op til at indføre flere mindre rum gennem beplantning og veje, der slynger sig. Ifølge projektmaterialet vil snoede veje med beplantning skabe en varieret rumlig oplevelse, hvor man skiftevis bevæger sig gennem skovagtige partier og åbne kig til klitterne. Denne inddeling i mindre rum skal sikre, at området får en menneskelig skala og oplevelsesrigdom uden at miste den åbne karakter i de vigtige kig.

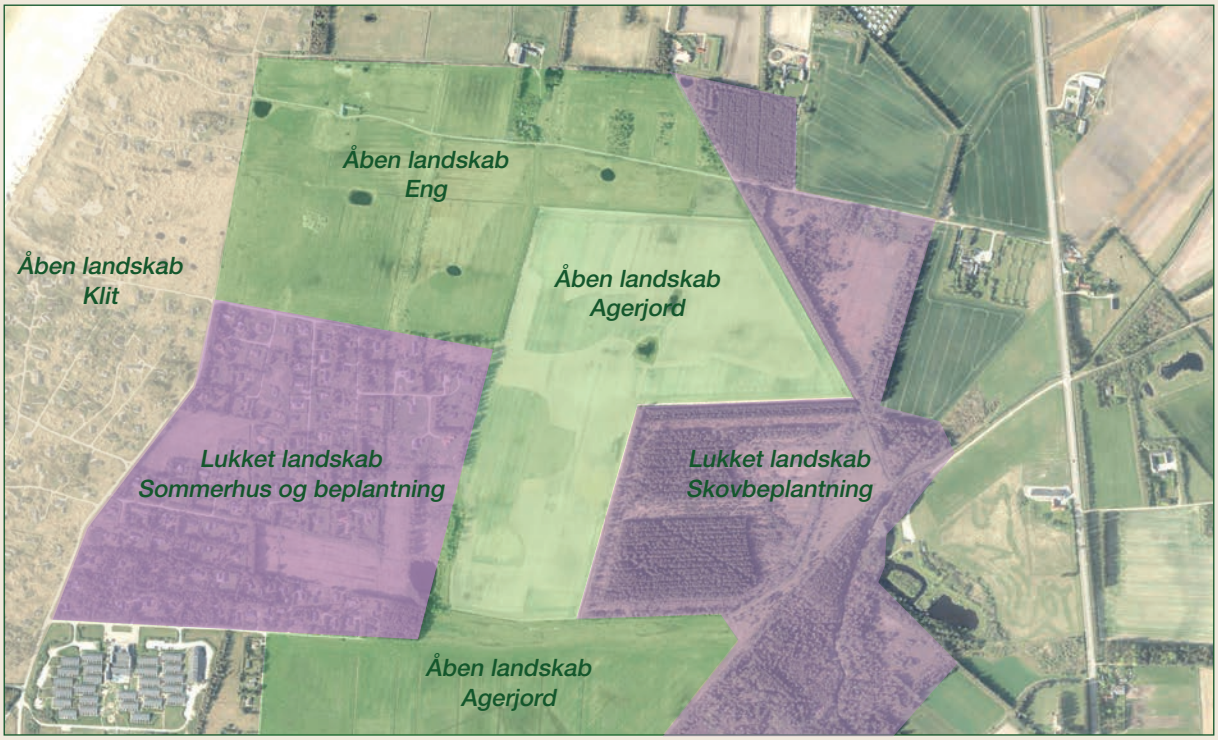

Nuværende forhold af disponering af åben og lukket landskab

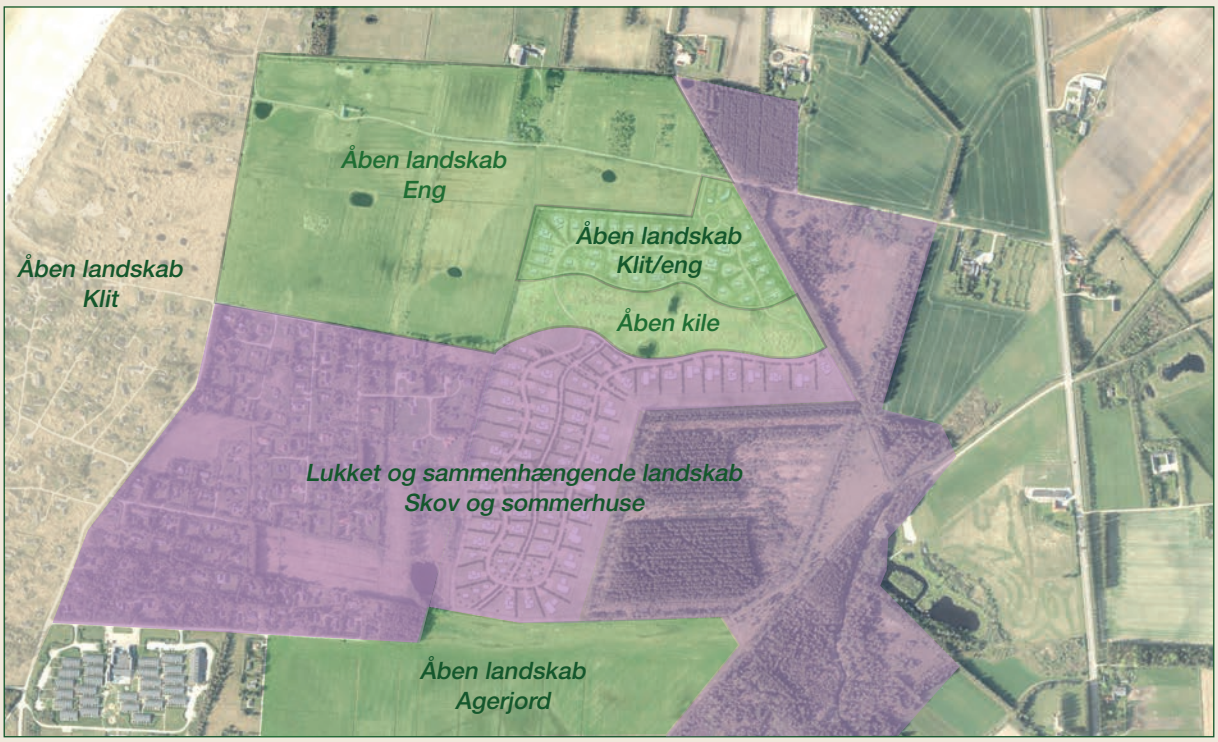

Forslag til fremtidige disponering af åben og lukket landskab.
Den sydlige del af området vil indgå i et naturligt samhængende landskab med sommerhusområdet mod vest, og freds fredsskov mod øst. Den nordlige del af området vil have en åben kile der trækker engen med ind i området. Her vil huse have karakter af naturlig klit- englandskab og fri for stor beplantning, omgivet små bakker af græs og marehalm.

NATURGEOGRAFISK ANALYSE
Landskabstype

Landform og visuelle strukturer:
I det eksisterende landskab er klitterne det mest markante landskabselement,de bløde klitbakker rejser sig mod vest og danner en bugtet kant mod himlen. Disse klitformationer er naturligt uregelmæssige i form og retning, hvilket giver landskabet et organisk præg. I kontrast hertil er markens opdyrkede flade gennemskåret af lige skellinjer og grøfter, som vidner om menneskelig opdyrkning. Plantageskoven mod øst fremstår som et voluminøst, geometrisk element, og et samlet grønt volumen med en næsten rettet kant mod marken. Ifølge Jammerbugt Kommunes kystatlas opleves sådanne skovbeplantninger som kontrastfyldte elementer i klitlandskabet. Her er det også tilfældet: den tætte nåletræsbevoksning i Løkken Klitplantage skærer sig næsten kileformet ind gennem det åbne landskab og markerer et skarpt skel mellem kultur og natur. Denne skovkile er plantet (efter år 1954) for at binde sandet og skabe læ, og den fortæller historien om menneskets kamp mod vind og sandflugt på vestkysten. Ude på selve marken er der kun spredt lav bevoksning langs enkelte markskel, for eksempel ses mod syd en række buske/træer der adskiller marken fra nabomarken. Disse levende hegn er lave og påvirker ikke den overordnede struktur nævneværdigt, men de giver dog en antydning af inddeling. Overordnet domineres struktur og mønstre af horisontale linjer: den flade mark, havets horisont og skovbrynets top udgør vandrette linjer i synsfeltet. Vertikale elementer er få, dog skaber enkelte høje træer i skoven samt vindmøller længere borte (mod øst i retning af Børglum) nogle punktvise vertikaler i landskabet. I øvrigt er der i dag ingen større bygninger på selve Munkens Mark til at bryde strukturens skala. Området har tidligere i den sydligere ende været inddelt i mindre områder adskilt af læhegnsbeplantning, samt på engområdet mod vest.

Beplantning og vegetation:
Vegetationen i landskabet varierer efter de forskellige naturtyper. Klitlandskabet mod vest er kendetegnet ved lav, salt- og vindtilpasset vegetation, især marehalm, sandhjælme, lyng, revling og spredte klitroser. Dette giver klitterne deres karakteristiske grågule og grønne nuancer afhængigt af årstid. Ifølge kystlandskabsanalysen er klitlandskabets naturlige plantevækst af stor betydning for oplevelsen af området og bør bevares mest muligt. Umiddelbart nord for projektområdet findes en strandeng med græsser, strandkogleaks, marehalm og vilde blomster som f.eks. engelskgræs et farverigt indslag om sommeren. Denne eng holdes sandsynligvis lysåben af periodisk oversvømmelse eller græsning (evt. rådyr). Landbrugsmarken selv har begrænset naturlig vegetation, da den har været under plov; i sommerhalvåret er markfladen dækket af afgrøde (typisk korn eller raps), mens der om vinteren kan være sort jord, afhængig af afgrøderne

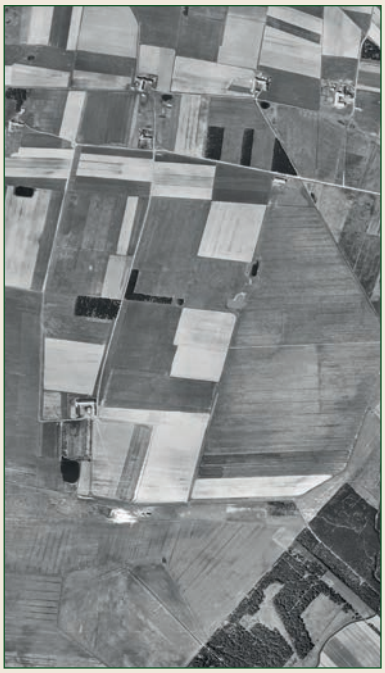

år 1954

år 1995

år 1999

år 2006

år 2016

år 2025

NATURGEOGRAFISK ANALYSE
Landskabstype

Langs markens kanter gror dog ukrudt, græsser og enkelte hegnsbuske (hyld, vildrose, mirabel m.m.), og i drængrøfterne kan der stå tagrør og siv. Plantageskoven består overvejende af nåletræ, skoven fremstår mørk, tæt og monokulturel med bund af nåle, men i randområderne mod marken er der en lysning med blandet opvækst. Skovens trætoppe udgør grønne "klumper" i horisonten, og træerne kan i blæsevejr høres suse. Vegetationen i skovbrynet er med til at skabe en grøn overgang mod det ellers åbne landskab. Generelt bidrager de forskellige vegetationszoner; klithede, strandeng, markafgrøde og nåleskov til landskabets diversitet og farvespil. Fra grågrøn marehalm på klitterne til gulgrønne kornmarker og mørkegrønne graner i baggrunden, danner naturen et varieret "maleri". Dette farvespil er en vigtig del af landskabskarakteren.

Det skal bemærkes, at der i klitområder ofte opstår invasive arter som rynket rose (Rosa rugosa) og selvsåede sitkagraner, der kan ændre vegetationens sammensætning. Sådanne arter bør kontrolleres/fjernes i videst muligt omfang, så de ikke fortrænger den naturlige klitflora. I fremtidig planlægning af Munkens Mark er det oplagt at indarbejde landskabsplantninger med hjemmehørende arter (fx klitfyr, havtorn, rødgrån, eg, slåen), som både kan skabe læ, indpasse bebyggelsen og samtidig øge biodiversitets elementet i landskabet.

Landskabets visuelle karakter:
Samlet set har landskabet omkring Munkens Mark en naturskøn og harmonisk karakter præget af mødet mellem hav og land. Overgangen fra de åbne, bølgende klitter til de mere regelmæssige markflader og slutteligt den tætte skov giver en afvekslende visuel oplevelse. I klart vejr ses himlen dominere mod vest, hvor klitterne møder horisonten, mens mod øst danner skovens tag et grønt bagtæppe. Man fornemmer tydeligt kystlandskabets åbenhed og storhed mod havet, mens marklandskabet virker roligt og kultiveret. Trods opdyrkningen fremstår området stadig relativt ubespoleret, der er ingen skæmmende tekniske anlæg eller industrielt præg i umiddelbar nærhed. Farverne i landskabet er naturlige og dæmpede (sandgul, græsgrøn, havblå, himmelhvid), og lyset fra havet giver en særlig klarhed. Området har således en høj visuel kvalitet, hvilket også understreges af, at det er udpeget som værdifuldt landskab i kommuneplanen (kystnærhedszone). Et nøgleord for landskabskarakteren er overgange – mellem åbent og lukket, mellem tørt sand og fugtig eng, mellem kultur og natur. Disse overgange skaber kontraster men også en helhed, hvor hvert element glider naturligt over i det næste. Som det hedder i projektbeskrivelsen, vil Munkens Mark blive "nænsomt integreret

med den omkringliggende natur og landskab". Det er målet at bevare landskabets nøglekaraktertræk kystnær åbenhed, grønne strukturer og det bølgede klitprofil samtidig med at det ny sommerhusområde tilføjer et harmonisk bosætningspræg til landskabet. Overskudsjord fra byggemodningen kunne med fordel bruges i den nordlige del af området til at skabe et bølget landskab, med en større biodiversitets overflade.

Skov og beplantning danner en tydelige overgangszone fra bagland og til klitlandskabet. Fra baglandet er der ikke en visuelle adgang til klitlandskabet.,

KULTURHISTORISK ANALYSE
Kulturspor og bebyggelse

Kulturlandskab og historiske spor:
Området omkring Munkens Mark bærer præg af en lang historie med menneskelig udnyttelse og tilpasning. Munken antyder en kulturhistorisk forbindelse formentlig refererer det til Børglum Kloster (et middelalderligt munkekloster ca. 4 km mod øst), der ejede jorder i omegnen. Det er sandsynligt, at klostrets munke i sin tid har benyttet disse kystnære marker til græsning eller slåning, hvilket har givet området sit navn. Endnu tidligere har oldtidens mennesker også sat spor: På de højereliggende morænebakker inde i landet findes mange gravhøje, men på de flade kystsletter var oldtidsbebyggelse mere sparsom. Ingen fortidsminder er registreret præcist på Munkens Mark, men lige nord for Løkken er der fundet rester af kystfiskerpladser fra historisk tid samt anker fra strandinger en påmindelse om kystkulturens kontinuitet.

Kystzonen ved Løkken har en rig rednings- og fiskerihistorie. Langs klitterne lidt vest for Munkens Mark løber den gamle Redningsvej, en historisk sti/vej anlagt i 1800-tallet for at forbinde kystens redningsstationer. Redningsvejen følger klitranden gennem Munkens Klit-området, og er den dag i dag delvis intakt som sti for gående/ryttere. Den vidner om datidens infrastruktur, hvor hurtig adgang langs kysten var nødvendig for at redde skibsbrudne. I Løkken by findes stadig et gammelt redningshus (museum), og Redningsvejen 138 ved Munkens Klit er lokationen for en lejrskole, alt sammen peger det på kystkulturens betydning. Kulturspor i landskabet omfatter således usynlige, men vigtige elementer som stednavne, vejforløb og territoriale skel. For eksempel markerer Munkens Klit og Hvorup Klit gamle ejerlavsgrænser mellem Løkken sogn og nabosognet Ingstrup.

Nuværende bebyggelse i området:
Selve projektområdet Munkens Mark er i dag ubebygget, der står ingen gårde eller huse på marken. Tidligere udgjorde arealet formentlig en del af en større landbrugsejendom med gårdbebyggelse andetsteds (muligvis en nu nedlagt gård ved navn Hvorupgård el.lign.). Den nærmeste eksisterende bebyggelse findes mod nord: Løkken Klit Camping og Hytteby, som er et feriecenter med campingplads og små udlejningshytter lige på den anden side af engområdet. Denne bebyggelse er relativt lav og spredt, integreret i det grønne med hække og træer imellem enhederne. Mod vest/sydvest, et par hundrede meter fra Munkens Marks grænse, begynder Grønhøj Strand sommerhusområdet. Her ligger talrige fritidshuse typisk på 2500 m^2 store naturgrunde spredt mellem klitterne og plantager et klassisk sommerhusområde fra 1970'erne. Set fra Munkens Mark side anes nogle få hustage

mod vest, men ellers er bebyggelsen skjult af terræn og bevoksning. Øst for Munkens Mark på den anden side af fredsskoven, ligger Løkken Fiskesø & Eventyrpark samt spredte landhuse, på begge sider af hovedvej. En flydende overgang til eng og sommerhus-campingområde; her er rummeligheden semi-åben med lave bevoksninger. Det betyder, at man fra Munkens Mark har en relativt enkel rumlig struktur: åbent mod nord-syd (langs kysten) og lukket mod øst-vest. I dag opleves landskabet på Munkens Mark som ét stort åbent rum (markfladen), men planen lægger op til at indføre flere mindre rumligheder, hvilket også har præget området tidligere.

Arkitektur og byggeskik i omgivelserne:

Den eksisterende bebyggelse i kystområdet er præget af traditionel nordjysk sommerhusarkitektur: mange huse er træbeklædte, tjærede eller malet sort/grå, ofte med hvide vinduesrammer og saddeltag beklædt med eternit eller strå. Særligt i Løkken by og på stranden er de ikoniske hvide badehuse kendte, men i sommerhusområderne uden for byen er mørke træfacader populære for at falde i med naturen. De fleste sommerhuse er én etage med loft (5-6 m høje), enkelte nyere udlejningssommerhuse har hems eller er i to plan. Campingpladsens bygninger er lave servicebygninger og hytter i neutrale farver. Grønhøj Stand har bygninger i 2-2,5 etager, arkitekturen er senmodernisme, præget af rationelle byggesystemer og gentagelser med simple facader i beton, lette facadeelementer eller tegl. Begge dele fremstår som resort/feriecenter med hovedbygning, legeplads, inde/udendørs badeland mm., hvor skalaen samlet set er lav og tilpasset landskabet, der findes ingen høje bygninger tæt ved kysten her. Den nærmeste markante struktur er Rubjerg Knude Fyr (et nedlagt fyrtårn ca. 8 km mod nord), men dette kan ikke ses fra Munkens Mark pga. terrænskygge. Der er heller ingen større tekniske anlæg (f.eks. vindmøller eller master) i umiddelbar nærhed, hvilket betyder, at himmel og horisont fremstår ubrudt over landskabet.

KULTURHISTORISK ANALYSE
Kulturspor og bebyggelse

Infrastruktur og adgang:
Det eksisterende vejnet i området består af: hovedvejen Trudslevvej (hovedvej 55), der løber længere mod øst parallelt med Munkens Marks østlige skel i nord-syd retning og forbinder Løkken med Aalborg/Aabybro mod syd. Fra Trudslevvej er der i dag én indkørsel til Munkensvej, en lille grusvej, som går vestpå mod kysten. Munkensvej er pt. kun en simpel grusvej, men vil blive udbygget til primær adgangsvej for det nye sommerhusområde. Andre eksisterende veje: mod nord fører mindre veje ind til landejendomme. I skoven øst for er der ingen større veje, kun skovspor. Stiforbindelser findes som nævnt langs klitten (redningsstien) og på tværs af engen, men disse er uofficielle trampestier. Infrastrukturmæssigt er området roligt og støjkilder begrænser sig til biltrafik på hovedvejen og aktivitetsstøj fra campingpladsen i højsæsonen. Ellers er det vinden og havet man hører. Der er el- og telefonledninger langs hovedvejen (luftledninger), men inde på Munkens Mark er der ingen tekniske installationer udover eventuelle markdræn. Vandforsyning og kloak er ikke etableret for marken, da det er landzone; dette skal indtænkes i projektet.

Kulturhistorisk værdi og helhed:
Området må betegnes som et værdifuldt kulturlandskab, hvor natur- og kulturpåvirkninger gennem århundreder har skabt det nuværende udtryk. Den menneskelige aktivitet ses især i skovplantagen (anlagt ca. år 1954) en kulturindsats der i dag fremstår som “naturlig” skov, men faktisk er et vigtigt kulturspor om sandflugtsbekæmpelse. Ligeledes er landskabet formet af landboreformerne, der udstykkede de store flade forland til rektangulære marker. Munkens Mark selv er resultatet af sådan en udskiftning: Den flade mark med retvinklede skel vidner om 1700-tallets matrikulering, hvor effektiv drift var målet. Samtidig er de bevarede naturområder (klit og eng) udtryk for, at dele af jorden ikke lod sig opdyrke men forblev fælles græsgange eller vild natur. Man kan derfor aflæse et tydeligt mønster i landskabet: kultiveret rektangel (marken og skov) omgivet af ukultiverede formede landskabselementer (klitter og eng). Denne mosaik af kultur og natur er netop det, som giver området en særlig identitet. Den tidligere Kulturarvsstyrelse landskabskarakterkortlægning for vestkysten fremhæver, at netop overgangene mellem kystlandskabet og landbrugslandet rummer vigtige kulturhistoriske spor og visuelle kontraster. Overgangen ved Munkens Mark er ingen undtagelse her mødes strandkultur (fiskeri, redning), bondekultur (landbrug) og moderne fritidskultur (sommerhuse, camping) på ét sted, hvilket gør landskabet rigt på fortællinger.

Som helhed fremstår den eksisterende bebyggelse i området spredt og relativt tilpasset. Ny bebyggelse på Munkens Mark kan trække på de eksisterende kulturspor for at forankre projektet i stedets ånd: f.eks. ved at genbruge stednavne, formgive veje i respekt for gamle strukturer og bygge i materialer/farver inspireret af lokale byggetraditioner (træ, naturfarver, referencer til klitgårds-stil).

Historisk målebordsblad kort, samt nyere topografiske kort

Ca. år 1842

Ca. år 1901

Ca. år 1953

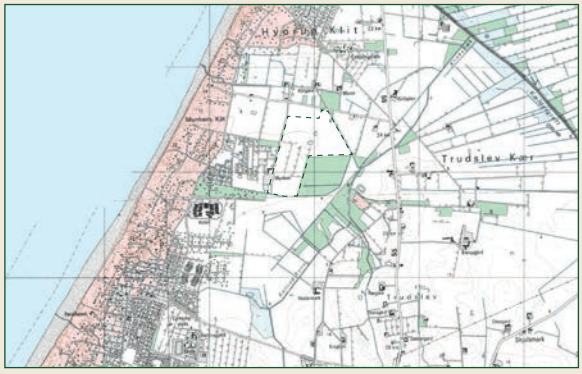

Ca. år 1980

Historisk luftfoto af Gården Munken og området

Ca. år 1961 - mod havet

Ca. år 1967 - området i baggrunden

RUMLIGE ANALYSE
Visuelle forhold og udsigter

Indblik til området udefra:

Munkens Mark er synligt fra visse omgivelser, mens det af andre er skjult. Fra selve stranden og Vesterhavet er området ikke direkte synligt, da det ligger bag den forreste klitrække. En person, der står nede på stranden ved Hvorup Klit og kigger ind mod land, vil primært se klitternes marehalmsklædte forhøjninger og ovenover dem måske toppen af plantageskoven inde i landet. Sommerhusområdet vil blive anlagt bag disse klitter, så fra stranden vil bebyggelsen stort set være usynlig. Dette er en stor fordel for det visuelle miljø ved kysten, da kystlandskabet dermed bevarer sit naturlige præg set fra havsiden. Strandbeskueren vil fortsat opleve en kyst uden tæt bebyggelse i klitkanten, i tråd med kystnærhedszonens intention. Dog skal man være opmærksom på, at hvis der opstilles højere elementer, eksempelvis det planlagte udsigtstårn (15 m) ved ankomstområdet, kan dette potentielt anes over klittoppen. Et 15 m højt tårn vil kunne rage op og være synligt både fra stranden og det bagvedliggende land, allerede nu langs kysten ses flere pejlemærke i form af sømærker og fyrtårne mm. her vil tårnet kunne falde ind i denne kategori.
Tårnet bør designes i neutrale farver og med en slank konstruktion, så det ikke skæmmer horisonten unødigt. Fra havet/søterritoriet (f.eks. en båd ud for kysten) vil sommerhusområdet ligeledes være gemt bag klitterne, med undtagelse af eventuelle højdepunkter (tårn, flagstænger). Således opretholdes oplevelsen af en relativt uberørt klitkyst set fra havet, hvilket er væsentligt for kyststrækningens landskabelige oplevelsesværdi.

Da hele øst siden er dækket af fredskoven og flere læbælter, som er stedsegrønt, kan man ikke se ind til området fra hovedvej 55, Trudslevvej, bortset fra et mere direkte kig ned ad den smalle vej Munkensvej. Fra baglandet og hovedvejen er der derfor ikke et generelt indkig til området. Kørende på Trudslevvej i retning mod Løkken opleves strækningen som visuel afskærmet af skovbryn og lægivende beplantning. Den primære mulighed for indblik opstår ved den direkte sigtelinje langs Munkensvej, hvor man i korte glimt kan få et kig ind over projektarealet.
Når sommerhusområdet etableres, vurderes oplevelsen fra Trudslevvej samlet set kun at ændre sig i begrænset omfang, da bebyggelsen i høj grad vil være skjult bag den eksisterende og planlagte beplantning. Det er dog fortsat væsentligt, at bebyggelsen tilpasses terræn og skala, og at der arbejdes med en grøn rand og interne beplantningsstrukturer, så eventuelle kig fra Munkensvej møder et landskabspræget indtryk med lave tagflader og bygninger oplevet som mindre enheder mellem træer og klit/eng fremfor en samlet bebyggelsesfront.

Fra nord og syd vurderes indkigget ligeledes at være begrænset, da både terræn, klitformationer og eksisterende beplantning i de tilgrænsende sommerhusområder skærmer.

Projektområdet set fra nord

Projektområdet set fra syd

RUMLIGE ANALYSE

Visuelle forhold og udsigter

Udsigter fra området:

Inden for Munkens Mark vil de fremtidige sommerhuse få glæde af flere attraktive udsigter. Den mest værdifulde er udsigten mod vest, selvom havet ikke kan ses direkte fra terræn, giver retningen mod solnedgangen et fantastisk lys over klitterne. Fra de vestligste dele af området (tæt på klitten) vil beboerne kunne gå få skridt op på klitten og dér få fuldt havkig. Fra selve husene vil man typisk se klitrækken som en skulpturel bølge med marehalm, og over den åbne horisont og himmel. Det er en dynamisk udsigt, der især ved solnedgang og i blæsende vejr er dramatisk smuk med himlens farver og bevægelse i klitgræsset. Mod øst vil udsigten fra området være præget af skovbrynet og himlen over plantagen, og den øvrige træ bevoksning. Morgensolen kommer fra øst, så i klart vejr vil man opleve morgensol oplyse trætoppene og klitterne gyldent. Mod nord og syd vil udsigten internt i området bestå af flader af eng og mark med spredte sommerhuse og bevoksning. Det bliver vigtigt at skabe indadrettede udsigter i området, f.eks. at placere fælles grønne arealer som husene kan orienteres imod. Planen indeholder netop et større naturareal med søer og en grøn kile fra kysten og mod øst, hvilket vil give visuelle kvaliteter for de omkringliggende huse. Her får man kig til åbent grønt landskab og måske dyreliv (harer, rådyr) på engen,en attraktion i sig selv.

Sigtelinjer og visuelle fokuspunkter:

For at sikre et godt visuelt design, skal man overveje markante sigtelinjer i og omkring området. En allerede eksisterende sigtelinje er vejen/ankomsten: når man kører ind ad i Munkenvej fra hovedvejen, her orienteres vejen så man får et blik mod klitterne forude. En snoet vej i området kan give vekslende kig, som foreslået slynger vejene sig gennem klit/englandskabskovbryn og åbne pletter, hvilket skaber “nye vinkler af landskabet fra skovens dyb til klitternes åbne vidder”. Det er præcis den slags iscenesættelse af sigtelinjer, der kan gøre området unikt. Et andet fokuspunkt er det planlagte udsigtstårn ved ankomstpladsen. Dette tårn vil blive et *landmark*, der højt over trætoppene giver besøgende 360° udsyn over hav, klit, skov og land til glæde for hele lokalområdet, og ikke kun beboerne i Munkens Mark. Fra tårnet vil man kunne se langt mod nord ses Løkken by og måske Rubjerg Knude, mod syd Grønhøj/Blokhus-kysten og mod øst Børglum bakker og Vindmølleparken ved Vrensted. Tårnet skal dog udformes med hensyn til omgivelserne: det må ikke være dominerende eller skæmmende. Ved at vælge træ eller stål som materiale og en slank, transparent

konstruktion kan tårnet fremstå let og naturligt i landskabet (som en moderne udsigtsmølle). Om natten bør det ikke belyses kraftigt, så det ikke tiltrækker unødig opmærksomhed eller forstyrrer mørket.

Projektområdet set fra øst

Projektområdet set fra nord

LANDSKABSKARAKTER
Sårbarhed og landskabelig kapacitet

Visuelle sårbarheder:
Kystlandskabet er kendt for at være visuelt sårbart over for nye indgreb. Selv mindre ændringer kan påvirke oplevelsen af kystens åbenhed og sammenhæng. For Munkens Mark er de største visuelle risici: (1) at bebyggelsen kunne bryde den åbne horisont mod havet, (2) at områdets grønne karakter forringes, og (3) at der skabes reflekser eller farvekontraster der skurrer mod naturen.

For (1) gælder det om at placere husene rigtigt i forhold til eksisterende kontekst. Som anbefalet i Jammerbugt Kommunes atlas: *"Bygninger placeres lavt i det kuperede terræn, så de naturligt tilpasser sig landskabet".* Her, hvor terrænet er fladt, betyder det at husene ikke skal hæves unødigt på sokler, og at taghøjden holdes moderat. Hovedparten af husene planlægges i én etage (ca. 5,5 m), hvilket er godt. De lave huse i det åbne klit/englandskab nord for den åbnekile, så de falder naturligt ind i landskabet. De højere huse placeres imellem eksisterende sommerhusområde og fredsskoven, og længst væk fra klitten, så de ikke kan ses udefra.

For (2) den grønne karakter: området må ikke ende som en tæt bebygget masse uden naturlige mellemrum og grønne mellemrum. Det åbne klitlandskab skal stadig kunne anes imellem bygningerne i den nordlige ende, hvor den sydlige del skal hænge sammen med sommerhusområdet og fredsskoven.
Munkens Mark planlægges med gennemsnitsgrundstørrelse på ca. 1200-1500 m^2, og med få store grunde på ca. 2400m^2. Ved at klynge husene i grupper og lade kiler af natur gå imellem, kan effekten af det grønne opnås. Den foreslåede grønne kile og fælles naturareal midt i området vil sikre et større åbent areal uden bygninger. Desuden skal så meget som muligt af den eksisterende natur omkring bibeholdes: klitter, eng og skov skal stå uberørt som visuelle bufferzoner. Endelig (3) farver og materialer: Sommerhuse kan i dag være ret iøjnefaldende hvis de males hvide eller andre lyse farver. I åbent klitlandskab ses skarpe farver og hvide flader på lang afstand og virker forstyrrende. Det er derfor afgørende, at nye bygninger får jordfarver eller mørke dæmpede nuancer, der falder ind i naturens palette (sort, grå, grønbrun eller træ). Blanke tagmaterialer skal undgås pga. genskær. Græs- eller sedumtage kunne overvejes for at integrere husene set ovenfra/afstand. Jammerbugt Kommune skriver specifikt, at i åbne klitlandskaber bør hvide fag på bygninger undgås, da de bliver meget synlige. Dette gælder fx sternbrædder, vindskeder og gavle disse kan male mørkes med fordel for at nedtone bygningerne yderligere.

Udsigtsmuligheder og visuel kvalitet:

Trods ovennævnte potentielle sårbarheder rummer projektet også muligheder for at styrke landskabets visuelle kvaliteter. Ved at rydde evt. tilgroede områder (f.eks. selvsået nålekrat i eng og klit) kan man genskabe de åbne kig til havet og klitterne. Nye stiforløb vil give flere mennesker adgang til smukke udsigtspunkter ikke mindst udsigtstårnet, der bliver et trækplaster for publikum, som kan opleve panoramaudsigten. Internt kan vejføringen udnyttes til at skabe små scener fx placeres et bænkområde for enden af en sigtelinje, hvorfra solnedgangen kan nydes. Visuelt kan Munkens Mark således designes til at frame det bedste ved landskabet: klitternes skønhed mod vest og det rekreative grønne miljø internt.

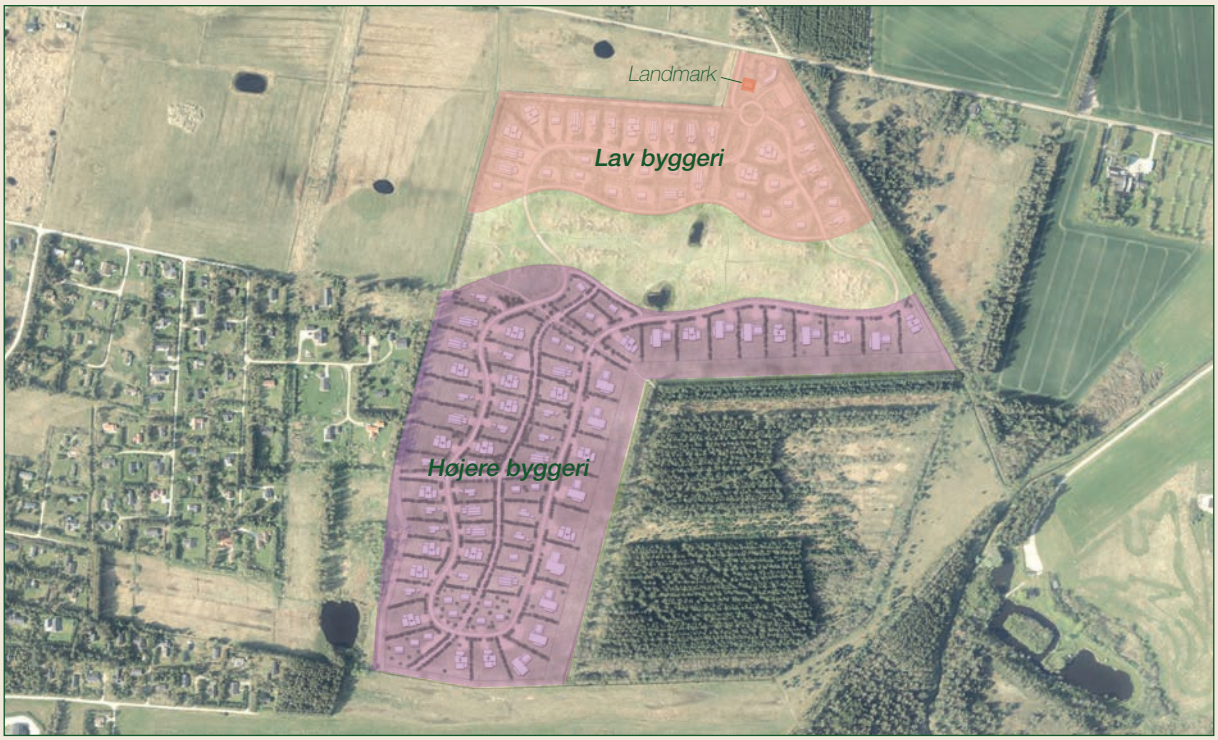

Lavere og højere byggeri, landmark

LANDSKABSKARAKTER
Sårbarhed og landskabelig kapacitet

Landskabets robusthed vs. følsomhed:

Analysen peger på, at området rummer både robuste elementer og meget følsomme elementer. Markfladen med agerjord vurderes relativt robust over for forandringer. Den er menneskeskabt, uden specielle landskabsformer, også historikset, og er visuelt allerede påvirket af kultivering. At introducere sommerhusbebyggelse her kan ske uden at ødelægge oprindelige landskabsstrukturer, for der er ingen unikke geologiske formationer eller bevaringsværdige kulturmønstre lige på marken. Man kan sige, at marken har en vis absorptionskapacitet for ny anvendelse, især da den omkranses af visuelle barrierer (skov mod øst, sommerhusområde og klit mod vest) der begrænser spredningen af indtrykket. Særligt sårbare er derimod de omgivende naturarealer og det generelle kystlandskab. Kystlandskabet regnes som en af de mest sårbare landskabstyper, fordi ændringer her kan påvirke oplevelsen af hele kyststrækningen og de store, uforstyrrede horisonter. Klitter og kystenge er sarte økosystemer, der let forringes af bebyggelse eller færdsel, og de er visuelle kerneelementer i landskabsoplevelsen. Derfor friholdes de for byggeri og beskyttes mod negativ påvirkning. Også overgangszonen mellem klit og mark er følsom f.eks. kan skærende overgange (hårde kanter, hegn) her skabe et unaturligt indtryk. Derfor vil en kile ind i området fri for byggeri, og et klit/englandskab med sommerhus i den nordlige end, tilføjer mere værdi til landskabet end den nuværende agermark.

Ud fra landskabskaraktermetoden vurderes, det af hvilke dele af området der kan bære en ændring, og hvilke der ikke kan. Det mest robuste delområde er zonen imellem sommerhusområdet og fredsskoven. Her kan sommerhuse placeres uden af påvirke landskabet, og med minimal indvirkning på området. Hvor man i den nordlige ende, så være mere overvejende i sin disponering. I planforslaget er der allerede indtegnet en 10 m bred byggefrizone mod eng og skov, betegnet “respektzone”. Denne zone med naturareal, gør at der skabes en glidende overgang.

- Placering i terrænet:
  Bygninger bør lægge sig naturligt i landskabet. Fundamenter bør følge terrænkurverne snarere end at hæve sig over dem. Da området er relativt fladt vil dette forekomme naturligt. Hvis terrænet hælder, bygges der med sokkelkoter der varierer efter terrænet frem for at nivellere alt ud i én plan. Dette minimerer behovet for større udgravninger/opfyldninger og bevarer det naturlige mikrorelief.

- Begrænset bygningshøjde og volumen:
  For at beskytte den åbne horisont må husene ikke blive for høje eller massive i den nordlige del af området. I kommuneplanens retningslinjer for sommerhusområder i kystnærhedszonen er max. højde ofte 5 m; her planlægges de fleste med 5,5 m, hvilket er acceptabelt, mens enkelte hustyper er højere (8,5–10,5 m). Disse højere bygninger bør der kun tillades i zonen imellem sommerhusområdet og fredsskoven, samt bliver indhyllet i beplantning. Desuden skal bebyggelsesprocenten holdes lav (15% er foreslået, hvilket er fint) og større sammenhængende bygningsvolumener bør undgås. Små annekser, skure mv. bør spredes eller integreres i hovedhusets struktur, så man undgår mange separate volumener der flyder visuelt ud i landskabet. Kort sagt: kompakte, lave huse med relativt store grønne mellemrum imellem sig.

- Bevaring og etablering af beplantning:
  Et af de mest effektive midler til at øge robustheden er beplantning. Eksisterende naturlig bevoksning, af marehalmsvegetation, skal bevares i videst muligt omfang. Det gælder fx randbeplantningen mod skoven og vegetationen i engområdet. Samtidig bør ny beplantning indføres strategisk: Engvegeetationen bør føres med ind i den åbne kile. Marehalm mm. bør i den nordlige del integretes som en del af landskabet, så der skabes en blød overgang. Læhegn og trægrupper bør plantes i mellemzonen i mellem sommerhusområdet og fredsskoven, så der begrænses indkig, samt give læ for vestenvinden. Inden for det sydlige område bør der plantes alléer langs vejene og grupper af fyrre-birketræer mm. omkring husene og imellem grundene, som i projektforslaget. Disse træer vil på sigt blødgøre bygningsmassen og gøre, at man oplever “huse i skov” frem for “huse på bar mark”. Det er dog vigtigt at bruge artsvalg der passer ind: fx hjemmehørende arter som almindelig fyr, birk, ene, havtorn, røn, eg mv. – og undgå invasive arter (rynkeroser, sitkagran udenfor plantagen). Beplantningen skal desuden holdes i en højde, så den netop skærmer for indkig udefra, men ikke ødelægger udsigter indefra. Ifølge anbefalinger fra kommens atlas bør klitlandskabets naturlige plantekarakter underordnets i bebyggelsen – dvs. man skal tilstræbe en vegetationstype i området, der ligner den omliggende natur så meget som muligt. Dette kan betyde at undlade prydgræsplæner og eksotiske haveplanter ved husene til fordel for vild naturgrund (sand, græs, lyng). Sådanne tiltag vil gøre, at selvom huse bygges, vil landskabet stadig fremstå sammenhængende og grønt.

- Afskærmning og randzoner:
  Langs ydergrænserne af området foreslås etableret bufferzoner fri for byggeri. Mod nordvest (eng og klit) føres dette med ind i den åbne grønne kile og holdes også fri for byggeri. Kilen kan udformes som et stykke vild natur klit/engagtig vegetation, og fortsætte ind i mellem sommerhusgrundene. Hermed skabes en glidende grænse, både mod eng og sommerhusene frem for en skarp skellinje. Ligeledes mod øst mod fredskoven bør der holdes lidt afstand, så man undgår at skulle fælde skovkant-træer; en 10 m zone hvor skoven kan udvikle sig frit, og evt. et trampesti-forløb kan laves i skovbrynet som rekreativ sti. Afskærmning i mellem husene i den sydlige del, og mod syd (til nabomarker) kan være et læhegn med blandet beplantning, så man visuelt lukker området af men stadig lader dyre- og planteliv passere. Hele idéen med disse randzoner er at indkapsle det nye byggeri i grønne omgivelser, så det udefra set næsten forsvinder.

- Materialer og farver (æstetisk tilpasning):
  Som nævnt under visuelle forhold er valg af materialer centralt for at mindske sårbarheden. Bygningerne bør have ikke-reflekterende tage (matte overflader, evt. tagpap, græs/sedum, træ eller tegl i jordfarver). Facader bør være i træ eller mørke toner, der patinerer naturligt. Ingen hvidmalede fuldfacader, hvide elementer skal begrænses til smådetaljer hvis overhovedet. Undgå plast og skinnende metal udendørs; brug hellere træ, natursten, cortenstål eller andre matte materialer. Vinduer kan have anti-refleks glas, hvis store partier mod vest (for at undgå generende spejling af solen). Belysning i området skal holdes diskret, for kraftig belysning vil være meget synligt på afstand i fladt terræn. Man kan indføre bestemmelser om nedadrettet varm belysning og slukning af fælles lys om natten. Endelig kan grønne tage på især bygninger i den nordlige del udvalgte bygninger overvejes, da de set fra klitterne vil blende mere ind

- Begrænsning af visuel rod og tekniske anlæg:
  Sommerhusområder kan blive visuelt “tunge” hvis mange småbygninger, flagstænger, paraboler osv. spredes overalt. Det bør begrænses via lokalplan: f.eks. sammenbygning af småbygninger med hovedhus, så de ikke står frit i landskabet. Flagstænger kunne evt. helt forbydes eller begrænses i højde. Solceller bør integreres fladt på tage (ikke fritstående paneler), så de ikke reflekterer uhensigtsmæssigt. Carporte og skure kan kræves opført i samme stil som husene for et roligt udtryk. Ydermere skal hegn og beplantning på de enkelte grunde reguleres: man bør undgå høje raftehegn eller ligusterhække, der vil skille sig ud – i stedet lave naturhegn (klippede lægivere af fx havtorn eller levende pilhegn). Alt dette for at bevare et naturligt, let udseende af området, selv når det er privat ejet.

Med ovenstående tiltag kan landskabets sårbarhed reduceres betydeligt, og området kan anses at have kapacitet til den planlagte sommerhusudvikling. Det er værd at fremhæve, at store dele af området allerede er påvirket af mennesker (landbrug), og at de virkelig følsomme arealer er tiltænkt bevaret uberørt. Landskabskarakter kan tåle udvikling, hvis den foregår på landskabets præmisser, og tilføjer et mre naturligt landskab fremnfor intens dyrket agerjord, så længe det sker med hensyn til karaktertræk. Overført hertil: Sommerhusene kan accepteres på Munkens Mark, hvis det sker i respekt for de særlige karaktertræk (det åbne, det grønne, overgangene). Kystlandskabet er ganske rigtigt særligt sårbart overfor byudvikling, men ved at holde bebyggelsen tilbagetrukket og indpasset vurderes projektet at kunne rummes uden at forringe det samlede landskabsoplevelse, tværdimod.

Opsummering af den landskabelig:

Munkens Marks landskab kan bære en vis grad af ny bebyggelse, især fordi projektområdet er afgrænset af naturlige barrierer og allerede indgår i et semi-kulturelt landskab. Så længe klit- og engarealerne respekteres og husene indpasses som en naturlig det af området, er risikoen for landskabsforringelse minimal. Faktisk kan projektet med sine planlagte naturgenopretnings- og beplantningstiltag styrke landskabet lokalt, f.eks. ved at øge biodiversitet på den monokulturelle mark og skabe pænere overgang til engen, og udvide den ind i området. Evt. overskuds fra den sydlige del, kan med fordel bruges i den nordlige del for at tilføje et med bølget landskab med bakker, og en større biodiversitetsoverflade. Kapacitetsmæssigt er det dog vigtigt at undgå overbygning: hvis antallet af sommerhuse øges markant udover det planlagte, eller hvis de alle blev meget store, ville grænsen for kapacitet kunne nås. Men med det nuværende projektomfang, og hvis der skabes et harmonisk sommerhuskvarter, vurderes landskabet at have tilstrækkelig robusthed til at indlejre projektet. I faglige termer ligger området i den kategori, der “kan tåle forandring under hensyntagen”, frem for de kategorier der skal helt friholdes. Dette understøttes af bla. Hjørring Kommunes ønske om kystnær turismeudvikling i balance med naturen et mål Munkens Mark netop søger at opfylde.

Princip for den nordlige del - husenes integration i landskabet

Princip for den sydlige del - husenes integration i landskabet

LANDSKABSKARAKTER
Sammenhæng og forbindelser

En vigtig del af landskabsanalysen er at vurdere, hvordan det nye sommerhusområde vil indgå i de fysiske sammenhænge: adgangsveje, stier, grønne forbindelser og relationen til by, natur og strand.

Adgangsveje:
Området har sin primære adgang fra Trudslevvej (rute 55), der forbinder Løkken med det øvrige opland. Der planlægges en klar ankomstvej (Munkensvej) fra Trudslevvej ind i området mod vest. Denne nye adgangsvej i området tænkes anlagt som en slynget fordelingsvej, der fører beboere og besøgende ind gennem landskabet. Ifølge projektets masterplan etableres en mindre ankomstplads med parkering, info og måske en café ved indkørslen. Munkens vej kan uden større problemer bære en øgede trafik, men dette skal præciseres senere i planlægningen. Det kan dog blive nødvendigt med en venstresvingbane eller lignende trafiksikkerhedsforanstaltning på Trudslevvej, når sommerhusområdet er fuldt udbygget, for at undgå farlige situationer ved ind- og udkørsel. Internt i området udlægges et vejnet af mindre stilleveje med grus og græsrabatter), der slynger sig rundt mellem husene. Disse veje bliver smalle og lavhastigheds for at bevare det rekreative præg, ingen gennemkørende trafik udover beboere. Vejsystemet er planlagt som loop-forbindelser, hvilket betyder god navigérbarhed, og ingen fremmede køretøjer. Fra et sammenhængsperspektiv er det godt, at der kun er én ekstern adgangsåre – det minimerer barriereeffekter i landskabet.

Stiforbindelser og rekreation:
Stierne er kittet, der binder sommerhusområdet sammen med den omkringliggende natur. Allerede i dag er der uformelle stier, og projektet vil etablere formelle sti-forbindelser til stranden. Konkret planlægges der en masse stierforbindelser rundt i området, der løber fra ankomstområdet gennem den grønne åbne kile og videre i gennem området, hvor den kobles på eksisterende stinet. Fodgængere og cyklister vil have let adgang til det omkringliggende område og til havet (ca. 300 m). Stierne tænkes anlagt i sand/grus, måske med små broer over grøfter. Det er vigtigt, at stiforløbet udformes skånsomt, muligvis nogle steder som trampesti for at undgå erosion. Interne stier slynges rundt i området, delvist langs vejene men også som dedikerede naturstier på tværs. Et netværk af sådanne stier gør det muligt at gå ture “rundt om” i området og opleve både skovbryn, enge og kig til klitter på en sammenhængende rute. Desuden er der planer om at forbinde til de nærliggende stier udenfor området: med sti 100 der fører der mod nord op til Løkken by langs klitterne, og mod syd til Saltum og Fårup Sommerland.

Helt præcist er sti 100 er et regionalt kyststiforløb, som Jammerbugt og Hjørring Kommuner samarbejder om at forbedre. Den forbinder kystdestinationerne Blokhus, Saltum, Grønhøj og Løkken via en naturskøn rute bag klitterne. Med udbygningen af Munkens Mark vil stien løbe parallelt med området, og vil forbinde området til resten af kysten. Ifølge planerne for Sti100 skal stien gøres bredere, mere robust og tilføres oplevelsespunkter, Munkens Marks udsigtstårn og naturlegeplads kan blive netop sådanne oplevelsespunkter på ruten. Dermed integreres området i det større rekreative netværk, til gavn for både sommerhusgæster og offentligheden.

LANDSKABSKARAKTER
Sammenhæng og forbindelser

Grønne kiler og biologiske forbindelser:
Projektet lægger vægt på at skabe grønne kiler gennem området, som forbinder de omkringliggende naturarealer. Især én grøn kile er udpeget centralt, der strækker sig fra skovbrynet i øst til eng/klit i vest. Denne grønne korridor vil fungere som landskabelig og økologisk forbindelse: den tillader dyrelivet at bevæge sig mellem skov og eng, og den bevarer et udsynskorridor fra området til klitterne. Korridoren udlægges til vild natur, evt. med eng/klit, vandhuller og lav beplantning (ingen bygninger). Den vil således fungere som en biodiversitetsakse, rådyr, harer og ræve, som allerede findes i området, kan fortsat passere gennem området på dette stræk, og insekter og fugle får et sammenhængende habitat. Desuden giver den grønne åbne kile en rekreativ merværdi: her ud til kan man placere legepladser, shelters eller bænke, hvorfra naturen kan iagttages. Udover hovedkilen etableres mindre grønne lommer ved fællesområder (fx boldbane, legeplads) og brede beplantningsbælter langs vejene, som binder det grønne net sammen. Med tiden, når ny beplantning vokser op, vil hele sommerhusområdet kunne fremstå som en naturlig udvidelse af fredsskoven og eksisterende sommerhusområde, dvs. masser af træer og grønt mellem husene. Dette vil genskabe noget af den tabte naturværdi fra markdriften og faktisk forbedre sammenhængen mellem skov- og klitøkosystemerne.

Forbindelser til by og lokalsamfund:
Løkken by blot et par kilometer væk, så man kan gå eller cykle til byen. Sti100 kunne fungere som en naturrute til Løkken (ad klitstien), hvilket er langt smukkere end langs landevejen. Uanset hvad, vil Munkens Mark sommerhusområde blive integreret i Løkkens turistmæssige infrastruktur: Gæsterne vil trække på Løkkens eller Saltums faciliteter (indkøb, restauranter, attraktioner), og byen vil omvendt nyde godt af det nye kundegrundlag. For det lokale liv kan Munkens Mark også give nye mødesteder, fx hvis ishus ved ankomst etableres, kan både lokale og turister få glæde af dette. Der er desuden tæt forbindelse f.eks. fodboldgolf, naturlegeplads, fiskesø i Løkken Fiskepark mod øst. Her kunne man skabe en synergi: stier fra Munkens Mark til fiskesøerne og videre til Løkken by vil lave en ring af oplevelser (fiskeri, minigolf, tårn, strand).

Samlet set er sammenhængene godt tænkt ind. Internt vil bebyggelsen blive bundet sammen af slyngede veje og stier, og eksternt vil der være naturlige overgange til både by, skov og strand. Det betyder, at sommerhusområdet ikke bliver en isoleret enklave,

men derimod en integreret del af det større hele – både funktionelt og landskabeligt.

Konklusion vedr. sammenhæng:

Munkens Mark vil på fornem vis knytte by, land og kyst endnu bedre sammen. Sti til havet og tilslutning til det regionale stinet. Grønstrukturmærssigt limes klit, mark og skov sammen via planens naturkorridorer. Og infrastrukturmæssigt tilpasses vejnettet nænsomt med minimal ny påvirkning udenfor området. Alt dette understøtter projektets realisering, idet man sikrer, at det nye sommerhusområde ikke bliver en fremmed klat i landskabet, men et naturligt led i den rekreative kæde langs Vestkysten.

Stemnings billede

KONKLUSION
Nyt sommerhusområde

Den samlede landskabsanalyse viser, at Munkens Mark udgør et kystnært overgangslandskab mellem klit og hav mod vest og plantage og dyrket bagland mod øst. Projektarealet er i dag en åben og relativt robust landbrugsflade uden særlige beskyttede naturtyper, undtagen af de to vandhuller, mens de omgivende klit og engarealer rummer høje natur og landskabsværdier og er både økologisk og visuelt sårbare. Terrænet er fladt til svagt bølget og med god mulighed for naturlig afvanding og lokal regnvandshåndtering, men netop fladheden betyder, at bebyggelse kan blive synlig på afstand, hvis den ikke indpasses med stor omhu.

Visuelt er kystlandskabets kvalitet især knyttet til oplevelsen af åbenhed, horisont og de bløde klitprofiler. Fra stranden forventes den planlagte bebyggelse i vidt omfang at være skjult bag den forreste klitrække, hvilket også gør sig gældende fra baglandet hvilket er en væsentlig styrket. Områdets identitet bygger på samspillet mellem kulturspor og natur, herunder plantagens historiske sandflugtsbekæmpelse, kystens redningshistorie med stier og de nutidige ferieprægede naboområder. Det nye sommerhusområde kan knytte an til denne stedbundne fortælling gennem skala, byggeskik, farver og landskabsbehandling.

Samlet vurderes landskabet at have kapacitet til den planlagte sommerhusudvikling, forudsat at de mest følsomme randzoner

Visualisering set fra nord

mod klit og eng friholdes og håndteres som glidende naturprægede overgangsbælter, at bebyggelsen opdeles i lav og højere områder og med grønne mellemrum, og at beplantning anvendes strategisk til læ, indkigsdæmpning og landskabelig sammenhæng, med artsvalg der understøtter den lokale kystnatur og undgår invasive arter.

Projektets styrke ligger i, at det kan omdanne en ensartet markflade til et mere varieret rekreativt landskab med forbedrede stiforbindelser, grønne korridorer og øget biodiversitet, uden at presse byggeri ind i de fredede og beskyttede kystnaturarealer.

Konklusionen er, at Munkens Mark kan realiseres som et landskabsintegreret sommerhusområde, hvis indpasningen sker på landskabets præmisser med klare begrænsninger for højde, volumen, belysning og teknisk visuelt rod, samt med tydelige bestemmelser for randzoner, grønne kiler, materialer og overfladevand. Skulle man lave områder der har karakter at resort, er det vigtig de følgende retningslinjer imellem det åbne-lukkede landskab stadig følges. Dermed kan kystlandskabets åbne karakter, de væsentlige sigtelinjer og områdets særlige stemning af havnær natur og landlig ro bevares, samtidig med at området får en ny rekreativ funktion, der binder kyst, plantage og by tættere sammen.

Visualisering set fra syd

TILLÆG TIL LANDSKABSANALYSE

Naturgeografisk, kulturgeografisk og visuelt

Formålet

Dette tillæg supplerer den eksisterende landskabsanalyse for Munkens Mark og fokuserer alene på det konkrete projektområde. Formålet er at redegøre for, hvordan det planlagte sommerhusområde kan indpasses i landskabet med udgangspunkt i landskabskaraktermetodens tre hovedparametre:

Naturgeografiske forhold, kulturgeografiske forhold, rumlige og visuelle forhold

Tillægget præciserer den eksisterende landskabsanalyse med fokus på projektområdets interne karakter, økologiske funktion og landskabelige principper. Det redegør for, hvordan projektet kan understøtte og styrke overgangen mellem klit, eng og skov, den økologiske forbindelse og den visuelle oplevelse fra nærområgivelserne.

Projektområdet:

Projektområdet omfatter matrikel 2ao og udgør ca. 322.765 m^2. Arealet anvendes i dag overvejende som dyrket agerjord og fremstår som en åben, relativt ensartet markflade med få interne landskabselementer. Den nuværende anvendelse giver området en enkel og produktionspræget karakter, hvor landskabet primært opleves som et åbent dyrkningsareal mellem mere markante natur og landskabselementer omkring arealet.

Projektmaterialet beskriver et nyt sommerhusområde med ca. 100-120 grunde, grundstørrelser fra ca. 1.200 m^2 til 2.800 m^2 og en grøn kile på ca. 60.000 m^2. Området disponeres med interne stiforløb, fællesarealer, naturarealer, adgang fra Munkensvej og en samlet landskabelig struktur, hvor bebyggelse, vejforløb og friarealer skal indgå i en naturpræget helhed. Den grønne kile er et væsentligt hovedgreb i disponeringen, fordi den både kan fastholde landskabelig åbenhed, skabe rekreativ sammenhæng og fungere som en urørt økologisk forbindelse gennem området.

I den nuværende situation har markfladen begrænset biologisk og rumlig variation. Arealet er præget af en ensartet vegetationsstruktur, regelmæssig drift og få naturlige nicher. Omdannelsen til sommerhusområde skal derfor ikke alene forstås som en bebyggelsesmæssig ændring, men som en landskabelig transformation, hvor et intensivt dyrket areal overgår til et mere varieret, ekstensivt plejet og naturpræget fritidslandskab. Dette er afgørende for vur-

deringen af projektets landskabelige potentiale.
Projektområdet ligger i en overgangszone mellem eksisterende sommerhusområder mod vest og sydvest, fredskov og skovbryn mod øst, åbne eng og lavbundsarealer mod nord samt klitlandskabet og kysten mod vest. Området udgør derfor ikke et isoleret markareal, men en del af et større sammenhængende kystlandskab, hvor flere landskabstyper mødes. Netop denne placering gør området landskabeligt følsomt, men også egnet til en bearbejdet overgang, hvor ny bebyggelse kan indgå som en lav og grøn mellemzone mellem eksisterende sommerhusstruktur, skov og åbne naturarealer.

Mod vest knytter projektområdet sig til klitlandskabet og de eksisterende sommerhusområder, som allerede udgør en del af kystens rekreative landskab. Mod øst danner fredskoven og skovbrynet en stærk rumlig afgrænsning og en visuel bagkant for projektområdet. Mod nord er relationen til eng og lavbundsarealer særlig vigtig, fordi disse arealer rummer en mere åben og naturpræget karakter, som bør trækkes ind i projektets grønne struktur. Mod syd og sydvest kan projektet kobles til den eksisterende sommerhusmæssige anvendelse, og bliver en naturlig forlængelse af dette.

Projektområdets landskabelige rolle er derfor at formidle overgangen mellem kulturpåvirket markflade, rekreativt sommerhuslandskab og de omkringliggende naturtyper. Den fremtidige disponering bør tage udgangspunkt i denne mellemposition. Bebyggelsen bør ikke være det dominerende landskabselement, men indgå som mindre enheder i et overordnet grønt system af klitprægede terrænformer, naturgrunde, stier, lavninger, beplantning og åbne friarealer.

Det centrale landskabelige spørgsmål er derfor ikke alene, om markfladen kan bebygges, men hvordan en ændret anvendelse kan gennemføres, så projektet ikke svækker landskabets sammenhæng, men i stedet styrker overgangen mellem klit, eng, skov og sommerhuslandskab. Hvis projektet fastholder den grønne kile, den lave bebyggelsesskala, de ekstensivt plejede naturarealer og de visuelle forbindelser til omgivelserne, kan området udvikles som et landskab, der binder eksisterende landskabselementer bedre sammen end den nuværende dyrkede markflade.

NATURGEOGRAFISK ANALYSE
Naturgrundlag og terræn

Eksisterende naturgrundlag:
Projektområdet består i dag primært af intensivt dyrket agerjord med svagt bølget til næsten fladt terræn, sandet og veldrænet jordbund samt begrænset strukturel variation. Den nuværende markflade har derfor en relativt lav naturværdi, da regelmæssig jordbearbejdning, næringsstoftilførsel og sprøjtning begrænser udviklingen af permanente levesteder, fødekilder og skjul for vilde planter, insekter, padder, fugle og mindre pattedyr.

De mest karaktergivende naturelementer findes omkring projektområdet. Mod vest ligger klitlandskabet, mod nord findes eng og lavbundsarealer, mens fredskov og skovbryn afgrænser området mod øst. Projektområdet ligger dermed som en dyrket flade mellem flere naturtyper med forskellig økologisk funktion. Placeringen giver arealet betydning som overgangszone, hvor artsudveksling, fouragering, spredning og skjul potentielt kan styrkes på tværs af klit, eng og skov.

I den nuværende situation fremstår markfladen som et ensartet brud i denne landskabelige og økologiske sammenhæng. Den kan i et vist omfang fungere som passage for mere mobile arter, men den rummer få stabile mikrohabitater og begrænset biologisk variation. Terrænet vurderes dog robust over for en landskabeligt tilpasset ændret anvendelse, netop fordi arealet allerede er præget af intensiv drift.

Økologiske forbindelser og naturmæssig styrkelse af landskabet:
Ved at tage arealet ud af intensiv landbrugsdrift kan projektet medføre en reel naturmæssig forbedring. Når jordbearbejdning, sprøjtning og ensartet drift ophører, kan området gradvist udvikle en mere artsrig og strukturelt varieret vegetation. Over tid kan der opstå en mosaik af tørre, sandede græsflader, urterige partier, fugtigere lavninger, spredt buskvegetation og klitprægede terrænformer. En sådan mosaik vil skabe flere økologiske nicher og forbedre forudsætningerne for biodiversitet sammenlignet med den nuværende agerflade.

Den grønne kile bør udformes som projektområdets centrale økologiske forbindelse. Kilen skal ikke alene fungere som visuelt og rekreativt friareal, men som et sammenhængende naturstrøg, hvor naturlig succession, frøspredning og stedtilpasset vegetation får plads. Med ekstensiv pleje kan kilen udvikle sig til et biologisk overgangsrum mellem eng, klit og skov og dermed reducere den barriereeffekt, som den dyrkede markflade i dag udgør.

Også arealerne omkring sommerhusene bør indgå i den økologiske struktur. Naturgrunde med lavt plejeniveau, hjemmehørende kysttilpassede arter, åbne græsflader, marehalm, lave buske og spredt lægivende beplantning vil kunne fungere som supplerende levesteder og spredningskorridorer. Traditionelle haveanlæg med intensiv græsslåning, gødskning, faste hegn og fremmede prydarter bør begrænses, da de kan fragmentere den økologiske forbindelse.

Terrænbearbejdningen kan ligeledes bidrage positivt. Små klitformer, lave forhøjninger og bløde terrænbølger øger det samlede overfladeareal og skaber variation i sol, skygge, vind, fugtighed og jordtemperatur. Sydvendte sandede skråninger kan give vilkår for varmeelskende insekter og tørketålende urter, mens lavere og fugtigere partier kan understøtte græsser, siv, padder og insektliv knyttet til mere fugtige miljøer.

Projektet bør derfor betragtes som en naturbaseret omdannelse af en ensartet agerflade til et mere varieret kystnært sommerhuslandskab. Den landskabelige bearbejdning skal ikke alene afskærme bebyggelse i form af træer eller bakker, men aktivt styrke områdets økologiske funktion og forbindelsen mellem klit, eng og skov.

Naturgeografisk vurdering

Naturgeografisk vurderes projektområdet at have kapacitet til ændret anvendelse, fordi den eksisterende markflade er intensivt drevet og biologisk forholdsvis ensartet. Projektet har overordnet en positive landskabseffekt forudsat, at den grønne kile, naturgrunde, ekstensiv pleje, lokal regnvandshåndtering, begrænset befæstelse og terrænmæssig variation fastholdes som bindende planprincipper.

KULTURHISTORISK ANALYSE
Eksisterende kulturgeografisk karakter

Eksisterende kulturgeografisk karakter
Projektområdet fremstår i dag som en del af det rationelt dyrkede landbrugsland. Markfladen har en enkel, åben og produktionspræget karakter med få interne landskabselementer. Den kulturgeografiske værdi knytter sig derfor ikke til særlige bygninger eller markante kulturhistoriske anlæg inden for selve projektområdet, men til områdets placering i en større kystnær kulturhistorisk sammenhæng.

Omkring projektområdet mødes flere kulturgeografiske lag. Mod vest og sydvest findes eksisterende sommerhusområder, feriecenter og fritidslandskaber. Mod øst ligger skov og plantageprægede strukturer, som historisk knytter sig til lægivning og sandflugtsdæmpning. Mod nord og vest ligger klit og engarealer, der fortæller om den kystnære natur og tidligere udnyttelse af marginale arealer. Projektområdet ligger dermed i et landskab, hvor landbrug, kystkultur, skovplantning og fritidsanvendelse allerede er til stede.

Fra produktionslandskab til naturpræget fritidslandskab
Projektet indebærer en ændring fra intensivt produktionslandskab til naturpræget fritidslandskab. Kulturgeografisk er dette en væsentlig transformation. Den bør derfor gennemføres på en måde, hvor sommerhusområdet ikke får karakter af parcelhusområde eller tæt ferieby, men opleves som en lav og landskabeligt indpasset videreudvikling af den lokale sommerhustradition.

Det betyder, at bebyggelsen bør underordnes landskabet, og at områdets grønne struktur skal være stærkere end vej og bebyggelsesstrukturen. Sommerhusene bør placeres i to områder og i en skala, der svarer til de eksisterende sommerhusområder langs kysten. Vejforløb bør være bløde og landskabelige frem for tekniske og retlinede. Private grunde bør have naturpræg og ikke karakter af traditionelle haver med kortklippet plæne, faste hække og markante skel.

Bebyggelsens skala og lokale forankring
Projektmaterialet arbejder med flere hustyper, hovedsageligt med lave bygninger på op til 5,5 m, mens enkelte større enheder kan være op til 8,5 m. Der indgår også et ankomstområde med fællesfunktioner og et tårn på op til 15 m.

Kulturgeografisk bør hovedprincippet være, at den almindelige sommerhusbebyggelse holdes lav, enkel og naturtilpasset. Bygningerne bør fremstå med træ, mørke eller jordnære farver og matte materialer, så de indgår i det lokale sommerhuslandskabs tradition for afdæmpet arkitektur. Lyse, reflekterende og bymæssi-

ge materialer bør undgås.
De største bygningsvolumener bør placeres, hvor landskabet har størst robusthed, og hvor eksisterende skov, beplantning eller sommerhusstruktur kan optage skalaen. De mest åbne og sårbare dele af projektområdet bør reserveres til lavere, mere spredt og mere naturintegreret bebyggelse.

Kulturgeografisk vurdering

Kulturgeografisk vurderes projektet at kunne indpasses, hvis det tydeligt udformes som et naturpræget sommerhuslandskab og ikke som et almindeligt udstykningsområde. Projektet bør bygge videre på stedets eksisterende fritidslandskab og samtidig respektere overgangen til klit, eng og skov.

Den kulturgeografiske styrke ligger i, at et intensivt dyrket markareal kan omdannes til et landskab, der i højere grad afspejler kystområdets rekreative, naturprægede og lavmælte karakter.

RUMLIGE ANALYSE

Visuelle forhold og udsigter

Eksisterende rumlig struktur

Projektområdet opleves i dag som en stor åben markflade med få interne rumlige opdelinger. Det visuelle rum afgrænses primært af skov og beplantning mod øst, eksisterende sommerhusområder, feriecenter og bevoksning mod vest og sydvest samt mere åbne eng og markflader mod nord.

Den nuværende åbenhed giver lange kig på tværs af markfladen, men området har samtidig begrænset intern oplevelsesmæssig variation. Landskabsrummet er enkelt og åbent, men ikke i sig selv rigt på landskabelige elementer. De stærke visuelle kvaliteter findes især i relationen til omgivelserne: klitlandskabet, skovbrynet, de åbne himmelrum og overgangen til de eksisterende sommerhusområder.

Projektets visuelle hovedgreb

Projektets masterplan arbejder med en grøn kile, interne stier, snoede veje, naturarealer, fællesarealer og bebyggelse placeret i en landskabelig struktur. Det visuelle hovedgreb bør være at opløse markfladens ensartethed og erstatte den med et mere varieret landskab, hvor bebyggelsen falder naturligt ind i og opleves som et to delt områder. I henholdsvis i et åbent og klitlandskabspræget forløb, og et mere afskærmet grønt skovpræget forløb.

Den grønne kile bør være det vigtigste visuelle og rumlige greb. Den skal fastholde en åbenhed gennem området og sikre visuel forbindelse mellem eng, klit og skov. Samtidig skal den skabe en tydelig opdeling mellem det afskærmende skovområde og det åbne klitområde. Kilen bør friholdes for bebyggelse og udformes som et åbent, naturligt og ekstensivt plejet landskabsrum.

Bebyggelsen bør placeres, så den ikke danner en samlet front mod omgivelserne. I stedet bør bygningerne ligge med mellemrum og delvist indlejret i beplantning og terræn. Det skal sikre, at området opleves som et landskab med huse frem for som et bebygget felt.

Synlighed fra hovedvej, kyst og nabobebyggelse

Fra Trudslevvej og ankomsten fra øst er skov og læbælter væsentlige for oplevelsen af området. Det første møde med projektområdet bør være præget af beplantning, det åbne landskab og lav bebyggelse. Der bør undgås en situation, hvor ankomsten opleves som en teknisk adgang til en tæt bebyggelse.

Fra kysten og klitlandskabet er det afgørende, at bebyggelsen ikke bryder den naturlige horisont eller skaber visuel uro i klitlandskabets åbne profil. Den almindelige bebyggelse bør derfor

holdes lav og farvemæssigt dæmpet. Det planlagte udsigtstårnet, bør fungere som pejlemærker i et forholdsvis åbent landskab, på samme måde som sømærker gennem mange år har haft af betydning for landskabet langs kysten. Tårnets status som pejlemærke bør illustreres gennem visualiseringer, der viser dets betydning for den visuelle oplevelse over større afstande.

Fra eksisterende nabobebyggelse bør projektet fremstå som en grøn og gradvis fortsættelse af sommerhuslandskabet. Overgangen bør bearbejdes med beplantning, naturlig vegetation, stiforbindelser og åbne fællesarealer, så der ikke opstår en hård kant mellem nyt og eksisterende sommerhusområde.

Visuel sårbarhed og afværgende principper

Projektområdet ligger i et visuelt følsomt kystnært landskab. Det betyder ikke, at arealet ikke kan rumme ny bebyggelse, men at bebyggelsens synlighed, skala og materialitet skal styres nøje.

Følgende principper bør være styrende:

- Bebyggelsen skal holdes lav og underordnet landskabet.
- Bebyggelsen skal placeres med grønne mellemrum i form af åben og lukket vegetation.
- Den grønne kile skal friholdes og fremstå som et sammenhængende landskabsrum.
- Materialer skal være matte, mørke eller jordnære.
- Tagflader og facader må ikke give markante reflektioner.
- Terrænformer og beplantning skal bruges til at indpasse bebyggelsen, ikke til at skjule en for høj tæthed.
- Ankomsten til området skal have en åben landskabelig karakter.

Visuel vurdering

Visuelt vurderes projektet at kunne indpasses, hvis det samlede landskabelige greb fastholdes. Projektet bør ikke vurderes alene på antallet af grunde, men på hvordan bebyggelse, grøn kile, stier, terræn og vegetation samlet skaber en ny landskabelig helhed.

Den største visuelle risiko er, at projektområdet kommer til at fremstå som en samlet bebyggelsesflade på den åbne mark. Den største visuelle mulighed er derimod, at den eksisterende ensartede agerflade omdannes til et grønt, varieret og naturpræget sommerhuslandskab, hvor klit, eng og skov bindes bedre sammen.

KONKLUSION
Tillæg til landskabsanalyse

Projektområdet ved Munkens Mark rummer landskabelig kapacitet til et nyt sommerhusområde, fordi selve arealet i dag hovedsageligt består af intensivt dyrket agerjord med begrænset biologisk og rumlig variation. Kapaciteten er dog betinget af, at projektet udformes som en landskabelig omdannelse og ikke som en traditionel bebyggelsesudvidelse.

Naturgeografisk kan projektet styrke området ved at tage en intensivt dyrket og sprøjtet markflade ud af produktion og omdanne den til et mere varieret naturpræget landskab med grøn kile, naturgrunde, lavt plejeniveau, terrænmæssig variation og lokal regnvandshåndtering.

Kulturgeografisk kan projektet indpasses ved at videreføre den lokale sommerhuskarakter i lav skala, enkle volumener, naturlige materialer og en bebyggelsesstruktur, hvor landskabet er styrende.

Visuelt kan projektet indpasses, hvis bebyggelsen nedtones, og placeres i de tom råder med hver deres karakter. Den grønne kile gennemføres, og projektet udføres i samspil med skovbryn, klitlandskab og åbne kig.

Samlet vurderes projektet at kunne understøtte og styrke landskabskarakteren, hvis følgende forudsætninger fastholdes i den videre planlægning:

- Den grønne kile skal sikres som sammenhængende økologisk og visuel forbindelse.
- Arealet skal udvikles som naturpræget sommerhuslandskab med ekstensiv pleje.
- Haver og fællesarealer skal have naturkarakter og ikke bymæssig karakter.
- Bebyggelsen skal være lav, afdæmpet og landskabeligt indpasset.
- Terrænregulering skal udføres som bløde klit og enginspirerede former.
- Belysning, hegning og befæstelse skal begrænses.

Med disse principper kan projektet bidrage positivt til landskabets økologiske og visuelle sammenhæng. Omdannelsen fra intensiv agerjord til ekstensivt plejet naturpræget sommerhuslandskab vurderes at kunne forbedre områdets biodiversitet, styrke den økologiske forbindelse og skabe en mere sammenhængende overgang mellem klit, eng, skov og eksisterende sommerhusområder.

Visualisering set fra nord

Visualisering set fra syd